

Kratka zgodba

Proti jutru je začelo naletavati. Vedno močneje je snežilo. Že četrti dan smo bili na taboru s Planinskim društvom.

Naše društvo je imelo res zanimive tabore. V tazaresnih hribih, v tazaresnih razmerah. V celodnevem pohodu smo iz Kranjske Gore, prav od avtobusne postaje, spravili vso opremo na hrbtnih do Erjavčeve kočice pod Vršičem. V en bolj ali manj primeren nahrbtnik je moralo it vse. Že na sebi smo imeli pol tone obleke, pletene puloverje, žametne pumparice, gamaše domače izdelave, debele bunde... V nahrbtniku pa poleg dodatnih oblačil še smučarske čevlje, kdor jih je imel in za povrh še smuči privezane ob ali na nahrbtnik, kakor se je kdo znašel. Gojzarji so zaradi teže nudili odlično stabilnost!? Pot je bilo treba pregaziti po bližnjicah. Ponekod se je udiralo čez kolena, ponekod še globlje. Kaj so kože in smuči s pregibnimi vezmi ni še nihče slišal.

Prve tri dni je bilo na vrsti teptanje strmine nasproti kočice. Precej visoko nad zadnji vršički ovinek smo poteptali celotno strmino. Navzgor teptanje, navzdol pa... Kakor je kdo znal in zmogel. V glavnem smo trenirali »zavoj s težo v tla«, kot smo poimenovali atraktivne padce. Zaradi slabih, mehkih čevljev se ni bilo zanašati na oporo. Če si se med spustom naslonil preveč nazaj ... Smuči v nebo, rit v tla. Nismo odnehali. V dveh-treh dneh se je večina naučila smučati. Vsaj plužni zavoj in zavoj k bregu, da si se lahko zaustaviš.

Še vedno je snežilo. Po zajtrku so vodje staknili glave in odločili. Komanda je bila bolj vojaška, kot ne. Ugovorov skoraj ni smelo biti. Starejši na turo, mlajši teptati strmino. Padalo je, kot za stavo. Natovorili smo kramo in navezali smuči. Moj vzornik je bil Mitja (Košir Mitja), ki me je vedno hecal, da je nošnja smuči na nahrbtniku za babe in če ne moreš na turo kar v smučarskih čevljih, potem kar doma ostani. Jasno sem upošteval navodila in v okornih plastičnih čevljih brez gumiranega podplata ter s smučmi na rami odkorakal za ostalimi. Že od kočice navzdol do ceste, ki je tičala nekaj metrov pod snegom, smo se težko prikobacali. Za nami je ostajala globoka gaz, pravcati kanal. Naš cilj je bil Poštarski dom in od tam na Vršič, vzpetino severno nad domom. Pol metra suhega snega je ravno prav ogrelo spodnjo, tršo plast, da se je še ta začela lomiti in popuščati pod našo težo. Vdiralo se je do pasu in čez. Do plovca, smo rekli. Zardi vdiranja in zastojev smo hodili eden po drugem, padali v iste luknje, delali nove. Na vsake nekaj metrov smo se menjavali. Snežilo je vse močneje. Vidljivost je bila skoraj nična. Ravno na prelazu sem bil na čelu kolone. Treba bo zaviti levo navzgor. Čakal sem, da bi videl eno od trafik, kar mi bo v pomoč, da bom vedel kje zaviti. Trafik seveda ni bilo videti zaradi sneženja in megle in sem zgrešil. Skoraj bi moral na raport... Ne spomnim se koliko časa smo se zaganjali v hrib, da smo končno dosegli Poštarski dom. Od tam dalje, še dobro, da je bil vodja na čelu, je zgrešil pravo smer in kopali smo čez rušje, kar je pomenilo, da si tu in tam izginil s površja. Greben je bil spihan in dokaj trd. Prezebli, predvsem pa mokri do gata smo se pripravili. Nekateri so se preobuli v plastične smučarske čevlje, eni so smučali kar v gojzarjih... Nadelo smo si smuči.

Ena od smrek me je zaustavila...

»Smučali bomo po tej strmini«, pokazal je na severno pobočje Vršiča, » do Titove bajte«, je oznanil vodja. Titova bajta, sedanja postojanka TNP, se niti slutiti ni dala skozi gosto meglo. »Jaz grem prvi, ti pa zadnji«, je pokazal name. Ups, a je to dobro ali slabo? »Med seboj imejte malo razdalje, da se ne boste zaletavali med seboj«. In se je odpeljal. Odvijugal je navzdol in izginil v megli. Kako bomo ostali s plužnim zavojem obvladali strmino, globok, svež sneg... To pa res ni bistveno, ane? Počasi smo se vrstili. Če sem določen za zadnjega, potem razumem, da naj bi gledal na tiste pred seboj. Zapeljal sem se nekoliko navzdol, počez in se obrnil, da sem imel pregled nad grebenom, kjer je bil začetek spusta in nad pobočjem navzdol, kolikor je dovoljevala vidljivost. Še zadnji je čakal zgoraj. Morda zaradi mojih sledi, morda ... Niti ni bistveno, zapeljal se je povprek, čez celotno pobočje in ga seveda prerezal. Dokaj hitro je šlo vse skupaj. Če se prav spomnim sem prehitel celo nekatere pod mano. Debel macesen me je zaustavil. Tema. No, ne čisto, na srečo. Rezultat, potolčen komolec, polomljene vezi, razbit fotoaparater in en kup strahu. Ko smo se vsi zbrali na ravnici pred kočjo smo se prešteli. Ni se nam zdelo, da bi kdo manjkal!? Je pa manjkala ena smučka. Prijatelju se je med prevračanjem v plazuo odpela in odplavala.

Nekako smo odsmučali in prehodili pot nazaj do kočje. Kosilo. Kaj se je zgodilo? A koga kaj boli? To sedaj ni bilo važno. Manjkala je ena smučka. Družno, vsi skupaj, z malčki vred in ostalimi vodji smo se po kosilu pognali nazaj in preiskali celotno površino plazovine. Brez uspeha. Da ne bo šlo popoldan v nič smo se nazaj grede spustili kar po strmini naravnost proti Erjavčevi kočji. »Smučko sem našel«, se je zadržal nekdo. Po slučaju je stopil nanjo. Ležala je globoko pod površjem pršiča, kakšnih 10-15m od čela plazovine.

To je bilo moje prvo srečanje s takšnim sestopom. Potem se mi je zgodilo še nekajkrat le , da sem bil takrat sam, v popolnoma neprimernem trenutku na čisto neprimernem kraju.

Sem v zgornjem sestavku kje omenil nevarnost za snežni plaz? Je kje omenjena ocena tveganja, ocena razmer, morda izbira poti, varnostna razdalja? Ne, nikjer, ker to takrat nihče ni omenjal. Danes vem, da je bil že dostop do Erjavčeve koč vprašljiv in prava tombola, da o turi na Vršič ne govorim. Nikogar ne obsojam, nikakor ne, takrat, slabih 40 let nazaj, se je tako delalo.

Uroš (Uroš Župančič), ki je imel kar nekaj srečanj z belim vlakom, me je vedno učil: Najprej z očmi, potem z glavo in nazadnje z rokami in nogami. Kako prav je imel. Vse se začne s pripravo, z željo, idejo, v glavi. Vsako turo bi lahko razdelili na tri dele. Priprava doma, priprava tik pred in med turo in izvedba. V naslednjih treh prispevkih bom poizkušal osvetliti vsak segment posebej.